

Yttrande över samråd om Natura 2000-områden, Smala vikar i Östersjön

Värmdö kommun har beretts tillfälle att lämna synpunkter på länsstyrelsens förslag till Natura 2000-områden för Smala vikar i Östersjön, dnr: 106-16784-2014. Värmdö kommun har följande synpunkter.

Värmdö kommun är positivt inställd till att länsstyrelsen föreslår att Torpeinfjärden, Västerviken och Söderfladen lyfts fram som bra exempel på smala vikar och görs till Natura 2000-områden.

Alla tre vikarna ligger inom befintliga naturreservat som är av stort värde för naturvård och rörligt friluftsliv. Torpeinfjärden i Björnö naturreservat, Västerviken inom Storö-Lökaö-Bockö naturreservat och Söderfladen inom Jungfruskärs naturreservat är bland de mest välbesökta skärgårdsområdena i kommunen.

I och med att de smala och instängda vikarna blir Natura 2000-områden hoppas kommunen att staten medverkar till att problem med övergödning, döda bottenar och igenväxning uppmärksammas i bevarandeplaner och åtgärdsprogram. Värmdö kommun har i samverkan med stiftelsen Baltic Sea 2020 genomfört restaureringar av Björnö-fjärden. Motsvarande insatser med bindning av fosfor i bottensediment och införande av nya toalettlösningar som minskar näringsläckage kan säkerställa en långsiktigt bra vattenkvalitet i de tre vikarna.

Inrättande av Natura 2000-områden för de smala vikarna kan vara bra för fiskreproduktionen av ekonomiskt viktiga fiskar som gädda och abborre. Starkare fiskpopulationer gynnar både ekosystem, friluftslivet samt sportfiske. I det fall åtgärder leder till bättre fiskebestånd kan det vara positivt och ekonomiskt viktigt för fiske- och besöksnäringarna.

Monica Pettersson
Kommunstyrelsens ordförande

Stellan Folkesson
Kommundirektör

naturreservat, Västerviken inom Storö-Lökaö-Bockö naturreservat och Söderfladen inom Jungfruskärs naturreservat.

Bedömning

Det är positivt att skyddet av etablerade natur- och friluftsområden förstärks. För att långsiktigt säkerställa vikarnas värde bör staten genomföra motsvarande restaureringar av vattenmiljöerna som Baltic Sea 2020 genomfört i Björnöfjärden i samverkan med kommunen.

Ekonomiska konsekvenser

I och med att staten är förvaltare av reservaten som de tre vikarna ingår i bedöms inte inrättandet av Natura 2000-områdena innebära några kostnader för kommunen.

Konsekvenser för miljön

Inrättade av Natura 2000-område för vikarna är positivt för att det säkerställer att unika vattenmiljöer av stort värde som bland annat föryngringsområde för fisk skyddas. Några negativa konsekvenser ur miljösynvinkel kan inte noteras.

Konsekvenser för medborgarna

Ärendet bedöms ha positiva konsekvenser för medborgarna. I och med att vikarna ligger inom befintliga naturreservat bedöms inga negativa konsekvenser uppstå, exempelvis till följd av skärpt tillståndsplikt eller ökade krav på minskad övergödning.

Konsekvenser för barn

Det bedöms vara positivt för barn att fler värdefulla art- och habitatmiljöer skyddas. Detta innebär en förstärkning av redan etablerade naturreservat som även utgör värdefulla friluftsområden.

Handlingar i ärendet

Nr	Handling	Bilaggs/Bilaggs ej
1	Yttrande över samråd om Natura 2000-områden, Smala vikar i Östersjön	Bilaggs
2	Remiss, Länsstyrelsen i Stockholm	Bilaggs
3	Bilaga till remiss, Länsstyrelsen i Stockholm	Bilaggs

Sändlista för beslutsexpediering

Länsstyrelsen i Stockholms län

Stellan Folkesson
Kommundirektör

Frida Ragnarsson
Sektorschef administration

Samråd om Natura 2000-områden, Smala vikar i Östersjön

Förslag till beslut

Yttrandet godkänns och tillsänds länsstyrelsen

Beslutsnivå

Kommunstyrelsen

Sammanfattning

EU-kommissionen kräver att Sverige föreslår fler Natura 2000-områden för livsmiljön Smala vikar i Östersjön. Länsstyrelsen har därför lämnat förslag på bland annat tre vikar i Värmdö skärgård. Värmdö kommun är positiv till att tre smala vikar som redan ingår i naturreservat skyddas. Områdena där vikarna ligger utgör värdefulla naturmiljöer av stort värde även för allmänheten.

Bakgrund

Värmdö kommun har beretts tillfälle att lämna synpunkter på länsstyrelsens förslag till Natura 2000-områden för Smala vikar i Östersjön.

Ärendebeskrivning

Enligt EU:s art- och habitatdirektiv ska medlemsstaterna skydda värdefulla naturtyper och arter som är av intresse ur ett europeiskt perspektiv. De skyddade områdena utgör ett nätverk av naturområden, så kallade Natura 2000-områden. I och med utpekandet ska bevarandeplan och åtgärder för att säkerställa skyddet av arter och habitat genomföras av länsstyrelsen i samråd med kommunen och berörd markägare.

Ett Natura 2000-område har ett visst skydd i sig, men skyddet kan förstärkas genom till exempel bildande av naturreservat. Inom ett Natura 2000-område gäller tillståndsplikt för all verksamhet, vilket prövas av länsstyrelsen.

Sedan tidigare har ett antal smala vikar i Östersjöområdet skyddats. Nu kräver EU att vissa kompletteringar genomförs. Länsstyrelsen föreslår att tre vikar inom Värmdö skärgård ska bli nya Natura 2000-områden. De är Torpeinfjärden, Västerviken och Söderfladen.

Alla tre vikarna ligger idag inom befintliga naturreservat. Torpeinfjärden ligger i Björnö

Enheten för naturvård
Mats Nordin

Enligt sändlista

Samråd om Länsstyrelsens förslag till Natura 2000-områden för *Smala vikar i Östersjön*

Länsstyrelsen har tagit fram ett förslag till komplettering av nätverket Natura 2000. Länsstyrelsen ger nu kommuner, myndigheter, markägare och andra berörda möjlighet att lämna synpunkter på förslaget till nya Natura 2000-områden för livsmiljötypen *Smala vikar i Östersjön*.

Yttrande över bifogat förslag till områden ska ha inkommit till Länsstyrelsen senast den 5 mars 2015.

Skriftligt yttrandet ska skickas till:
Länsstyrelsen i Stockholms län
Box 220 67
104 22 STOCKHOLM

eller med e-post till stockholm@lansstyrelsen.se

Vänligen ange diarienummer 106-16784-2014 i yttrandet.

Bakgrund

Natura 2000 är EU:s gemensamma nätverk av skyddade naturområden. Sverige behöver komplettera Natura 2000-nätverket med vissa nya områden. Regeringen har gett länsstyrelserna uppdrag att ta fram förslag till sådana områden. För Stockholms län rör det sig om ytterligare områden för livsmiljötypen *Smala vikar i Östersjön*.

Länsstyrelsen har därför tagit fram ett förslag på 9 områden till skydd för *Smala vikar i Östersjön*, se bilaga 1-11.

Natura 2000

För närvarande slutförs arbetet med utpekande av Natura 2000-områden. EU-kommissionen har utvärderat medlemsländernas bidrag av marina livsmiljöer och arter i nätverket av skyddade naturområden. Nätverket följer av ett EG-direktiv, det så kallade art- och habitatdirektivet, som bland annat kräver att medlemsstaterna skyddar naturtyper och arter av intresse i ett europeiskt perspektiv. Urvalet av områden grundas på förekomst av livsmiljötyper och arter som finns listade i bilagor till direktivet.

REMISS

Datum
2014-12-22Beteckning
106-16784-2014**Smala vikar i Östersjön**

En av livsmiljötyperna i direktivets bilagor är *Smala vikar i Östersjön*.

En *smal vik i Östersjön* kännetecknas av att den är minst dubbelt så lång som bred och är djupare än 4 meter. Den ska ha en grund tröskel i mynningen. Dessa vikar har ofta en artrik undervattensvegetation och utgör viktiga lek- och uppväxtområden för flera fiskarter. Sådana lek- och uppväxtområden är det brist på i skärgården. Att bevara dem är därför långsiktigt viktigt även för omgivande större skärgårdsområden.

I EU-kommissionens utvärdering av Sveriges bidrag till Natura 2000 i fråga om marina livsmiljöer och arter har kommissionen krävt att Sverige föreslår fler områden för livsmiljötypen *Smala vikar i Östersjön*.

Sedan tidigare finns sådana vikar i Stockholms län bara utpekade i ett enda Natura 2000-område. I Naturvårdsverkets genomgång av livsmiljö-typens förekomst längs den svenska Östersjökusten fanns mer än hälften av områdena i Stockholms skärgård.

Ärendets fortsatta beredning

I Länsstyrelsens uppgift ingår att så långt möjligt förankra förslagen hos berörda. Länsstyrelsen ska redovisa resultatet av dessa kontakter med kommuner, berörda myndigheter och markägare. Länsstyrelsen lämnar sedan sitt slutgiltiga förslag till Naturvårdsverket som utvärderar områdena. Beslutet om vilka områden som ska föreslås till EU-kommissionen fattas av regeringen.

Om området blir Natura 2000-område ska Länsstyrelsen upprätta en så kallad bevarandeplan för hur naturvärdena i viken ska skyddas och skötas.

Konsekvenser av att området ingår i Natura 2000

Innebörden av att ett område ingår i Natura 2000 är dels att naturvårdsmyndigheterna är skyldiga att vidta lämpliga bevarandeåtgärder, dels en tillståndsplikt för vissa verksamheter och åtgärder.

Lämpliga bevarandeåtgärder

Länsstyrelsen kan inte nu bedöma vilka bevarandeåtgärder som behövs i de nu föreslagna områdena. Vilka former dessa ska ha kommer att vid behov diskuteras vidare med markägare och kommun t.ex. i samband med kommande samråd om förslag till bevarandeplan.

De bevarandeåtgärder som kan vara aktuella kan röra sig om civilrättsliga avtal eller lagskydd, t.ex. naturreservat. Det kan också röra sig om konkreta skötselinsatser, men i vattenmiljöer som dessa vikar bedömer vi att behovet av skötsel är litet. Det övergripande målet att långsiktigt säkra gynnsam bevarandestatus för livsmiljötypen måste uppfyllas av bevarandeåtgärderna.

REMISS

Datum
2014-12-22

Beteckning
106-16784-2014

Tillståndsplikt

Den som planerar att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i Natura 2000-området måste söka tillstånd hos Länsstyrelsen enligt 7 kap. 28a § miljöbalken. Tillståndsplikten gäller för både markägare och andra. Den gäller både inom och utanför Natura 2000-området. Det som avgör om tillstånd krävs är hur Natura 2000-området påverkas.

Man ska alltså söka tillstånd för nya verksamheter och åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i vattnet. Vid en tillståndsprövning ska Länsstyrelsen pröva om åtgärden kan skada den livsmiljö som ska skyddas.

Tillståndsplikten gäller endast ny verksamhet. Befintlig verksamhet, dvs. sådan som påbörjats/bedrivs innan området har anmälts till Natura 2000, behöver inte söka tillstånd.

Kommuners planläggning m.m.

Vid kommuners planläggning och vissa andra myndighetsbeslut tillämpas en regel i 4 kap. 8 § miljöbalken. Om den rätt till markanvändning som beslutet ger kräver tillstånd enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken, ska ett sådant tillstånd ha lämnats innan denna användning av mark eller vatten får komma till stånd, t.ex. innan en detaljplan fastställs.

Praktisk innebörd

Livsmiljötypen *Smala vikar i Östersjön* påverkas direkt av åtgärder som utförs i själva vattnet. Det kan därför komma att bli tillståndspliktigt att bygga nya bryggor och att muddra. Många åtgärder som görs i och nära vatten, som bryggor och muddringar, är redan reglerade i miljöbalken genom strandskyddet och tillstånds- eller anmälningsplikt för vattenverksamhet.

De smala vikarna påverkas även indirekt av åtgärder som utförs i det så kallade tillrinningsområdet. Vatten som rinner till vikarna från omgivningen påverkar vattenkvaliteten. Hur stort detta område är beror på topografin. Den påverkan som kommer från omgivande landskap är främst övergödning. De största källorna till övergödning är enskilda avlopp, jordbruk och dagvatten från tätorter.

Övergödning från land regleras genom generell lagstiftning som under senare år skärpts, bl.a. genom vattendirektivet. Det viktigaste verktyget för att minska övergödningen bedöms vara åtgärdsarbetet för att nå miljökvalitetsnormerna inom vattenförvaltningen. De främsta aktörerna i det arbetet är vattenmyndigheten och kommunen. Länsstyrelsen bedömer att miljökvalitetsnormerna ställer minst lika höga krav som dem som behövs för att uppnå målnivån för skydd av Natura 2000-områden, *gynnsam bevarandestatus*. Det innebär att när det gäller näringstillförsel från tillrinningsområdet kommer tillståndsplikten för Natura 2000-områden normalt inte att skärpa kraven på mänsklig verksamhet, jämfört med redan gällande regler.

REMISS

Datum
2014-12-22

Beteckning
106-16784-2014

Kontaktpersoner

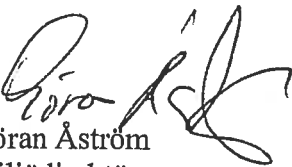
Frågor om ärendet besvaras av följande personer på Länsstyrelsens enhet för naturvård:

Mats Nordin, tfn 010-223 14 81, e-post mats.nordin@lansstyrelsen.se
Urban Pettersson, tfn 010-223 15 15, e-post urban.pettersson@lansstyrelsen.se
Annika Lindvall, tfn 010-223 14 41, e-post annika.lindvall@lansstyrelsen.se

Kungörelsedelgivning

Länsstyrelsen kommer även att delge berörda sakägare förslaget genom kungörelsedelgivning enligt 47 § delgivningslagen (2010:1932).

Förslaget till Natura 2000-områden finns även på Länsstyrelsens webbplats på adressen: www.lansstyrelsen.se/stockholm/kungorelser

Göran Åström
Miljödirektör

Mats Nordin
Miljöhandläggare

Bilagor

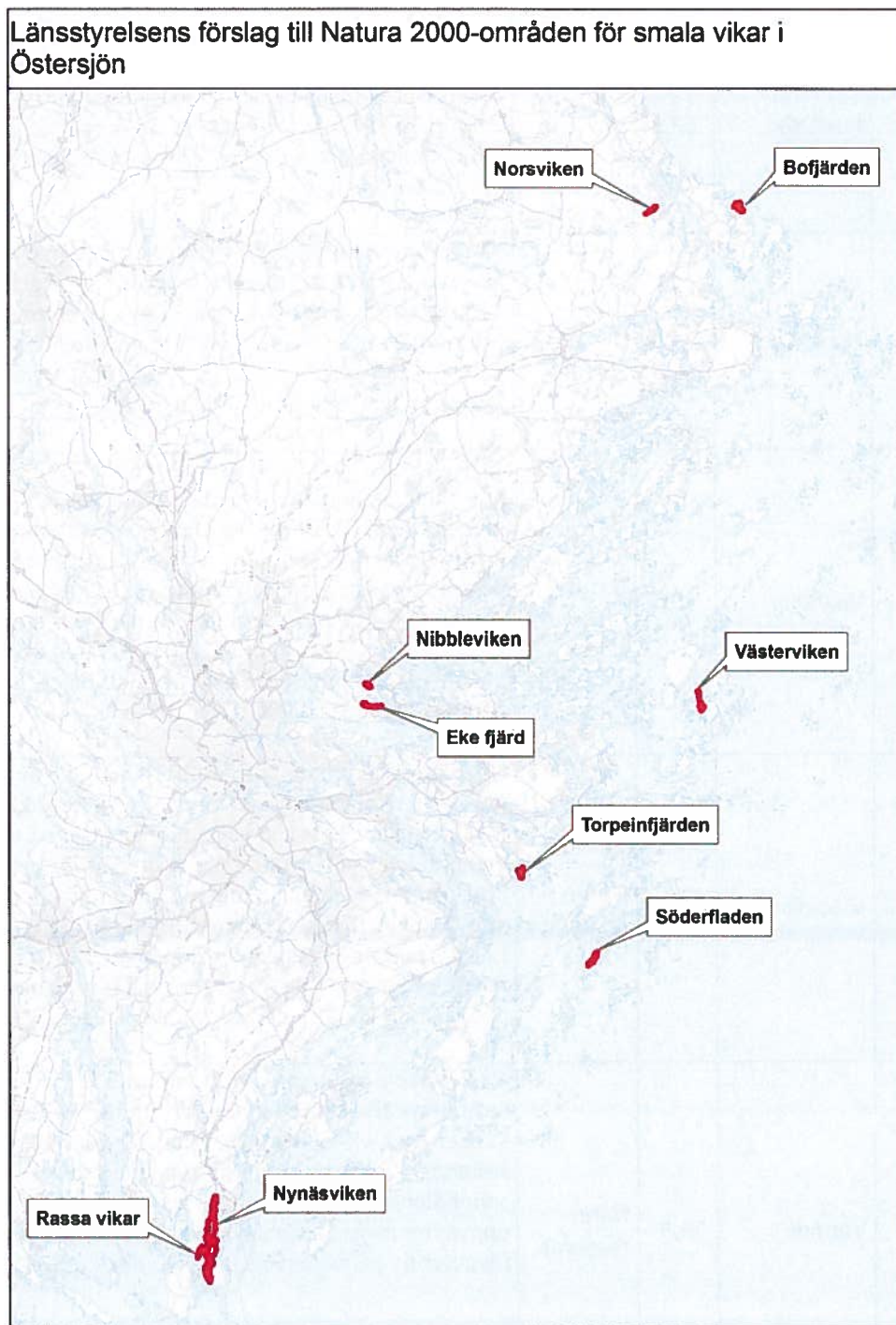
1. Översiktskarta
2. Tabell över föreslagna områden
- 3-11. Detaljkartor

Sändlista

Försvarmakten, högkvarteret (samtliga bilagor)
Havs- och vattenmyndigheten (samtliga bilagor)
Kustbevakningen, regionkontor nordost (samtliga bilagor)
Sjöfartsverket (samtliga bilagor)
Skogsstyrelsen, Stockholms distrikt (samtliga bilagor)
Sveriges geologiska undersökning (samtliga bilagor)
Trafikverket, Region Stockholm (samtliga bilagor)
Norrtälje kommun (bilaga 1-2 samt detaljkartor som berör kommunen)
Nynäshamns kommun (bilaga 1-2 samt detaljkartor som berör kommunen)
Vaxholms kommun (bilaga 1-2 samt detaljkartor som berör kommunen)
Värmdö kommun (bilaga 1-2 samt detaljkartor som berör kommunen)
Fastighetsägare (enligt separat sändlista) (bilaga 1-3 samt detaljkarta för berörd fastighet)

Samråd om Länsstyrelsens förslag till Natura 2000-objekt för *Smala vikar i Östersjön*

©Länsstyrelsen i Stockholms län © Lantmäteriet Geodatasamverkan

**Samråd om Länsstyrelsens förslag till Natura 2000-områden
för smala vikar i Östersjön. Tabell över föreslagna områden.**

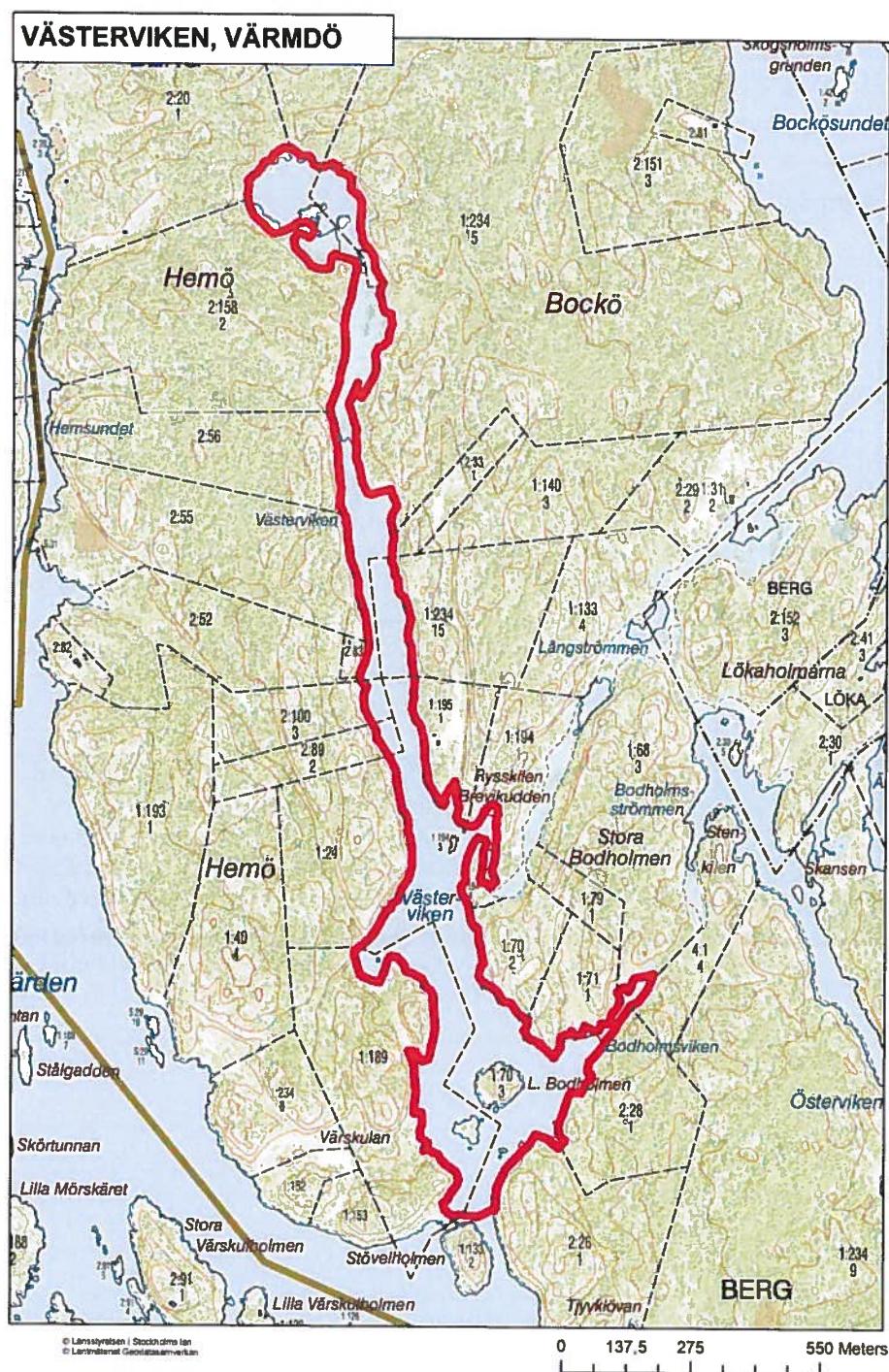
Namn	Kommun	Area (ha)	Skyddat område	Beskrivning
Bofjärden	Norrtälje	52,5		Bofjärden är en stor och artrik fjärd. Dess exponerade läge bidrar till viss "marin" prägel i artsammansättning. Den hyser ovanligt låga nivåer av närsalter och bedöms vara marginellt påverkad i övrigt. Totalt innehåller fjärden ca 19 arter, varav fem kransalger. Fiskesamfälligheter visar på historisk fiskeplats.
Norsviken	Norrtälje	21,5		Norsvikens naturvärde är framförallt låg grad av fysisk påverkan. Viken är en god lek- och uppväxtplats för varmvattenkrävande fiskarter. I Länsstyrelsens underlag pekas viken ut som potentiellt lek område för abborre samt potentiellt uppväxtområde för gädda. Havsöring och flodnejonöga vandrar upp i Norsjöbäcken.
Nibbleviken	Vaxholm	19	Natur- reservat	Nibblevikens naturvärde är framförallt låg grad av fysisk påverkan i kombination med ett innerskärgårdsläge. Nya inventeringar (2014) på vegetationen visar på en högre mångfald än vad som tidigare varit känt. Viken bör med dess innerskärgårdsskaraktär vara en god lek- och uppväxtplats för varmvattenkrävande fiskarter. I Länsstyrelsens kartunderlag så pekas viken ut som potentiellt lek område för abborre samt potentiellt uppväxtområde för abborre, gädda och gös.
Ekefjärd	Vaxholm	40	Natur- reservat	Ekefjärds naturvärde är framförallt låg grad av fysisk påverkan i kombination med innerskärgårdsläge. Nya inventeringar (2014) på vegetationen visar på en högre mångfald än vad som tidigare varit känt. Viken bör med dess innerskärgårdsskaraktär vara en god lek- och uppväxtplats för varmvattenkrävande fiskarter. I Länsstyrelsens kartunderlag så pekas viken ut som potentiellt lek område för abborre samt potentiellt uppväxtområde för abborre, gädda och gös.
Västerviken, Bockö	Värmdö	25,5	Natur- reservat	Västervikens naturvärde är framförallt låg grad av påverkan samt betydelse som rekryteringsområde för fisk. Viken bör vara en god lek- och uppväxtplats för varmvattenkrävande fiskarter. I Länsstyrelsens kartunderlag så pekas viken ut som potentiellt lek område för abborre samt potentiellt uppväxtområde för abborre, gädda och gös. Ingen inventering på vattenvegetation är dock utförd.

Bilaga 2

Torpeinfjärden	Värmdö	27	Natur-reservat	Torpe-Infjärden och intilliggande Slängen representerar olika successionsstadier vilket tillsammans med låg fysisk påverkan gör att deras natur- och bevarandevärden är mycket höga. Åtgärder med aluminiumfällning i vattensystemet utvärderas för tillfället men bidrar till förbättrad status på längre sikt. I nyligen utförda fiskinventeringar visar resultaten att vikarna fortfarande har en mycket stor betydelse för rovfiskreproduktion.
Söderfladen, Jungfruskär	Värmdö	15	Natur-reservat	Söderfladens naturvärde är en låg grad av påverkan samt betydelse för fiskreproduktion. Vikarna bör vara särskilt goda lek- och uppväxtplatser för varmvattenkrävande fiskarter. I Länsstyrelsens kartunderlag så pekats viken ut som potentiellt lekområde för abborre samt potentiellt uppväxtområde för abborre, gädda och gös. Bottenvegetationen är undersökt och relativt artrik. Totalt fanns 19 olika vattenväxter.
Nynäsviken	Nynäshamn	565	Delvis natur-reservat	Nynäsvikens naturvärde består av att den dels är relativt opåverkad samt dess omfattande storlek med många olika typer av marina miljöer. De generella problem med rekrytering av storsvuxen sötvattensrovfisk som präglar en stor del av länets skärgård verkar inte ha drabbat Nynäsviken. Här finns ännu goda bestånd av gädda, gös och abborre. Havsöring leker i bäcken från Älrviken. Fiskdata visar även på förekomst av sik, sutare och olika plattfiskar. Med bakgrund av att flera fiskarter har reproduktionssvårigheter i övriga skärgården så bedöms Nynäsviken ha ett särskilt stort värde som reproduktionslokal.
Rassa vikar	Nynäshamn	13,5		Rassa vikar har länge varit känt som en vik med ovanliga kransalger. Artsammansättningen på undervattenvegetationen har dock förändrats genom åren och naturvärdena betraktas idag som något över det normala. Denna del avviker dock från de övriga vikarna och bedöms ha högre naturvärden, främst beroende på sin raritet och relativa orördhet. Viken har sannolikt stor betydelse för fiskreproduktion.

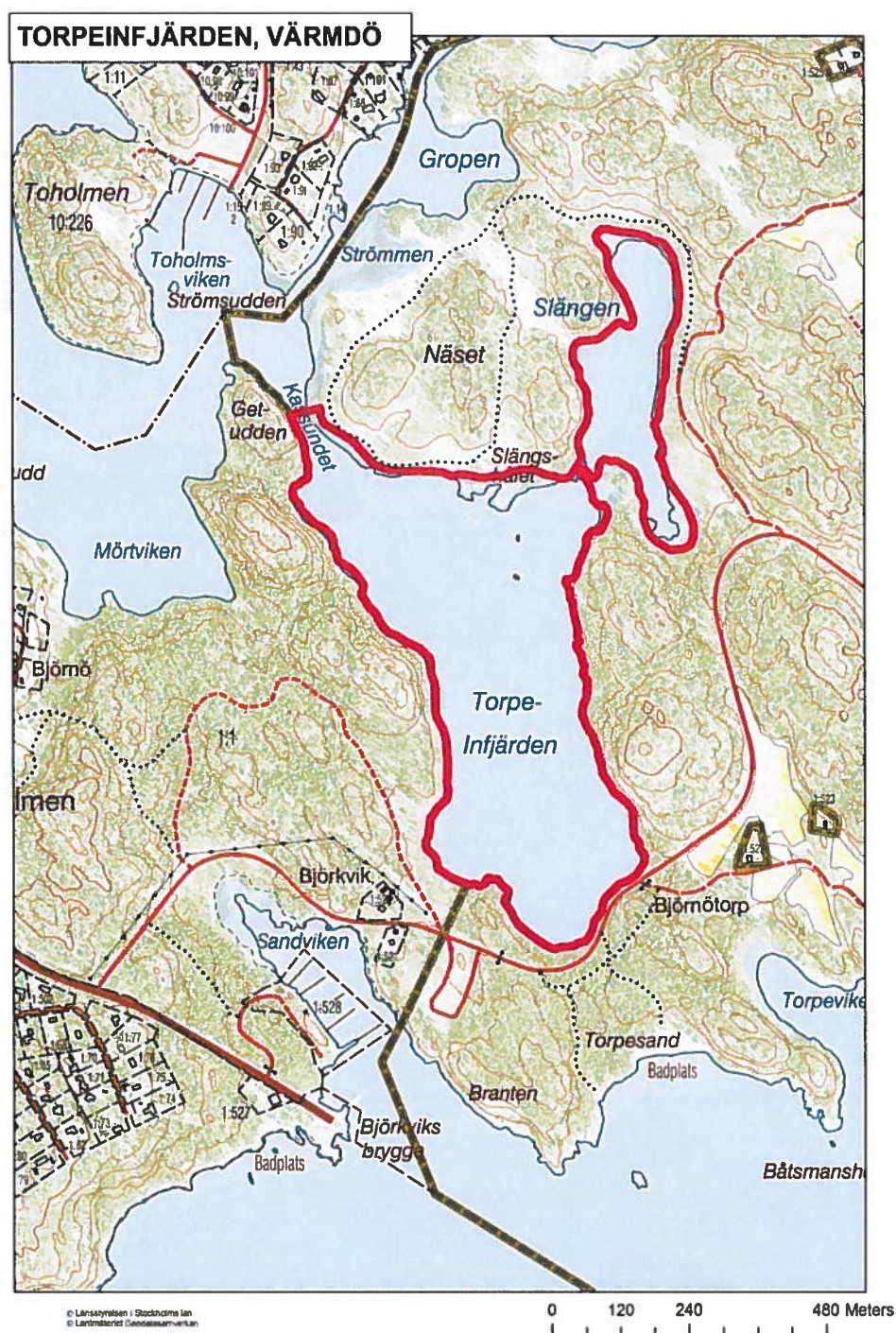

Samråd om Länsstyrelsens förslag till Natura 2000-objekt för Smala vikar i Östersjön

Samråd om Länsstyrelsens förslag till Natura 2000-objekt för *Smala vikar i Östersjön*

Samråd om Länsstyrelsens förslag till Natura 2000-objekt för Smala vikar i Östersjön

